

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-
гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 29 » _____ 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Рисунок»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальність – В2 Дизайн

спеціалізація – В2.01 Графічний дизайн

освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Лабораторні. (год.)	ІРС	Тренінг	Самост. робота студ. (год.)	Разом	Залік/ Екзамен (сем.)
денна	1	1	16	60	4	3	67	150	залік
		2	-	44	3	3	70	120	залік

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань В – Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В2 - Дизайн, спеціалізація – В2.01 Графічний дизайн, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №8 від 26.06. 2025 р.).

Робочу програму розробила:

- викладач кафедри архітектури та дизайну Ольга КУЛИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну (протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.).

В. о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д.архітектури, професор

Дячок Оксана Миронівна

Гарант ОПП “Графічний дизайн”
к.пед.н, доцент

Ірина Цідило

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИСУНОК»

1. Опис дисципліни «Рисунок»

Дисципліна – «Рисунок»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 1 семестр – 5, 2 семестр – 4	Галузь знань: В – культура, мистецтво та гуманітарні науки,	Статус дисципліни: <i>обов'язкова.</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів: 1 семестр – 4 семестр – 4	Спеціальність: В2 - Дизайн Спеціалізація: В2.01 - Графічний дизайн	Рік підготовки: 1 Семестр: 1, 2
Кількість змістових модулів: 1 семестр – 2, 2 семестр – 2	Освітньо-професійна програма: «Графічний дизайн»	Лекції: 1 семестр – 16 год, 2 семестр – Лабораторні заняття: 1 семестр – 60 год, 2 семестр – 44 год.
Загальна кількість Годин: 1 семестр – 150 год, 2 семестр – 120 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 1 семестр – 67 год, 2 семестр – 70 год. Тренінг: 1 семестр – 3 год, 2 семестр – 3 год Індивідуальна робота: 1 семестр – 4 год, 2 семестр – 3 год.
Тижневих годин – 6, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового Контролю: 1 семестр – залік, 2 семестр – залік.

2. Мета і завдання дисципліни «Рисунок»

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка дизайнерів з високим рівнем графічної майстерності на основі поступового засвоєння ними теоретичних основ образотворчої грамоти, формування умінь та навичок реалістичного зображення, розвиток зорової пам'яті та уяви, що сприяє активному процесу естетичного сприймання навколишнього світу та відтворення у процесі самостійного рішення завдань дизайнерської діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- навчання логічного осмислення побаченого, цілісного сприймання зображуваних об'єктів;
- навчання застосовувати знання з лінійної перспективи для відтворення просторового зображення;
- вивчення наукових основ малюнка-закономірності побудови об'ємних форм на площині, знання методу конструктивно-просторового аналізу предметів;
- вивчення технології матеріалів, графічних можливостей і технік рисунка;
- розвиток художнього і творчого стилю мислення;
- розвиток просторового, композиційного мислення за допомогою створення графічних композицій різного ступеня складності;
- оволодіння методами передачі простору за законами лінійної і повітряної перспективи; передачі форми і об'єму зображуваної моделі графічними засобами;
- синтезування знань і вмінь реалістичного зображення дійсності та формування на їх основі графічних образів, що реалізуються в дизайнерських проектах;
- формування навичок пошуку графічних рішень проектних завдань, втілення та трансформації графічних образів у проектну діяльність;
- володіння методами творчого процесу дизайнерів;
- володіння навичками виконання пошукових ескізів, композиційних рішень дизайн - об'єктів, створення художнього образу;
- володіння практичними навичками різних видів образотворчого мистецтва і способів проектної графіки.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Курс «Рисунок» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Нарисна геометрія і перспектива», «Пластична анатомія», «Живопис», «Дизайн-проекування», «Ілюстрація», «Кваліфікаційне проектування».

2.5. Результати навчання.

ПР07. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розробленнях у художньо-проектних вирішень.

ПР11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

3. Програма дисципліни «Рисунок»

Змістовий модуль 1.

Рисунок простих геометричних форм та предметів побуту.

Тема 1 (2 год.) Теоретичні положення та задачі курсу рисунка. Знайомство з прийомами рисування з натури і основами образотворчої грамоти. Поняття пропорцій.

Тема 2 (4 год.). Основні відомості про закони лінійної та повітряної перспективи як засобу передачі глибини простору. Рисунок геометричних тіл.

Тема 3 (4 год.) Закономірності та елементи світлотіні, поняття про тонові та світлотіньові відношення. Правила компоновки зображення у форматі, конструктивний і просторовий аналіз форм зображуваної групи предметів, передача об'єму тоном з використанням лінії, плями, штриха.

Практична робота 1 (12 год). Рисунок натюрморту з гіпсових геометричних предметів (матеріал – олівець, формат А3). Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів олівцем з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні.

Практична робота 2 (12 год). Рисунок натюрморту з побутових предметів (матеріал – олівець, формат А3). Композиція предметів натюрморту на папері. Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів олівцем з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні з виявленням художньої виразності.

Практична робота 3 (12 год). Рисунок натюрморту з побутових предметів на фоні драперії. Композиція предметів натюрморту на папері. Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів олівцем та іншими графічними засобами з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні і з виявленням художньої виразності

Самостійна робота студентів

1. Зарисовки геометричних тіл.
2. Зарисовки предметів побуту

Змістовий модуль 2.

Рисунок тематичного натюрморту.

Тема 4 (2 год.). Техніка роботи графічними матеріалами. Особливості роботи над декоративним натюрмортом.

Тема 5 (4 год.). Принципи виконання рисунку гіпсових архітектурних деталей.

Практична робота 3 (12 год.). Декоративний натюрморт з побутових предметів в техніці гризайль (матеріал – акварель, гуаш, формат А2). Композиція предметів натюрмарту на папері. Побудова предметів натюрмарту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні, з виявлення фактури та матеріалів предметів в техніці гризайль, застосування художньої виразності в техніці гризайль.

Практична робота 4 (12 год.) Виконання натюрмарту з гіпсовою капітеллю/ кронштейном/ розеткою (матеріал – олівець, формат А2). Композиція предметів натюрмарту на папері. Лінійно-конструктивна побудова предметів з використанням законів лінійної, повітряної перспективи та законів світлотіні.

Самостійна робота студентів

1. Зарисовки з натури гіпсових орнаментів.
2. Передача фактури матеріалів (камінь, дерево тощо)

2 семестр

Змістовий модуль 3.

Рисунок предметного середовища

Тема 6. Принципи виконання рисунку інтер'єру. Методи зображення інтер'єру. Використання перспективи для зображення простору приміщення.

Практична робота 5 (4 год.). Етюд інтер'єру в стилі (лофт, мінімалізм, етно)

Практична робота 6 (6 год.). Декоративний рисунок предметів різних за фактурою в інтер'єрі в стилі побутового жанру (матеріал – олівець, формат А2).

Практична робота 7 (12 год.). Рисунок інтер'єру (10 год.).

Самостійна робота студентів

1. Зарисовки з натури фрагментів інтер'єру та екстер'єру (арки, колони, карнизи)
2. Зарисовки з натури (меблі, текстиль, декор)

Змістовий модуль 4.

Пейзаж і архітектурна стилізація

Тема 7 Стилiзація пейзажу з архiтектурою. Плановiсть, передача лiнiйної та повiтряної перспективи.

Практична робота 8 (12 год.). Рисунок мiського пейзажу. Плановiсть, передача лiнiйної та повiтряної перспективи. (матерiал – на вибiр студентiв, формат А2).

Практичне заняття 9 (12 год.). Пейзаж i архiтектурна стилiзацiя

Самостійна робота студентів (

1. Тренування в коротких скетчах. Зарисовки з натури пейзажних елементів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Рисунок»

4.1. Розподіл навчальних годин за модулями

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Лаборат. заняття	Інд. робота	Тренінг	Сам. робота	Контрольні заходи
1 семестр						
Змістовий модуль 1. Рисунок простих геометричних форм та предметів побуту. Графічні техніки.						
Тема 1 Теоретичні положення та задачі курсу рисунка. Знайомство з прийомами рисування з натури і основами образотворчої грамоти. Поняття пропорцій.	2	12		2		практична робота
Тема 2. Основні відомості про закони лінійної та повітряної перспективи як засобу передачі глибини простору. Рисунок геометричних тіл.	4	12	1			практична робота
Тема 3. Закономірності та елементи світлотіні, поняття про тонові та світлотіньові відношення. Правила компоновки зображення у форматі, конструктивний і просторовий аналіз форм зображуваної групи предметів, передача об'єму тоном з використанням лінії, плями, штриха. Техніка роботи графічними матеріалами.	4	12				практична робота
Всього:	10	36				
Змістовий модуль 2.						
Рисунок тематичного натюрморту.						
Тема 4. Техніка роботи графічними матеріалами. Особливості роботи над декоративним натюрмортом.	2	12		2		практична робота
Тема 5. Принципи виконання рисунку гіпсових архітектурних деталей.	4	12	2			модульна практична робота
Всього:	6	24				
Загалом за 1 сем.	16	60	3	4	67	
Підсумковий контроль						залік

2 семестр						
Змістовий модуль 3						
Рисунок предметного середовища						
Тема 6. Принципи виконання рисунку інтер'єру. Методи зображення інтер'єру. Використання перспективи для зображення простору приміщення.	-	22				модульна практична робота
Всього:	-	22				
Змістовий модуль 4						
Пейзаж і архітектурна стилізація						
Тема 7 Стилiзацiя пейзажу з архiтектурою. Плановiсть, передача лiнiйної та повітряної перспективи.	-	22	3	3	10	модульна практична робота
<i>Загалом за 2 сем.</i>	-	44	3	3	70	
<i>Загалом за курс</i>	16	104	7	6	137	
<i>Підсумковий контроль</i>	залік					

5. Методи навчання

У викладанні курсу «Рисунок» застосовуються такі методи навчання, що сприяють формуванню професійних графічних навичок, аналітичного мислення та розвитку образотворчої культури студента.

1. Практичні методи:

- Рисунок з натури: поетапне виконання завдань за реальними об'єктами (предметами побуту, гіпсовими деталями, фрагментами інтер'єру тощо);
- Конструктивно-просторове моделювання: побудова об'єктів за законами перспективи з аналізом форм;
- Тональне моделювання: передача світлотіні та об'єму графічними матеріалами;
- Тренування короткого рисунку (етюду): розвиток швидкого зорового сприйняття та узагальнення форми;

2. Демонстраційні методи:

- Показ покрокового виконання завдань викладачем;
- Аналіз зразків робіт майстрів рисунка та сучасних дизайнерів;
- Відеоаналіз процесу побудови форми, перспективи, тону.

3. Проблемно-пошукові методи:

- Аналіз та виправлення помилок у власних і чужих роботах;
- Обговорення альтернативних варіантів вирішення рисункової задачі;
- Інтерпретація натурального матеріалу у декоративній формі.

4. Інтерактивні методи:

- Навчальні перегляди з колективним обговоренням (peer-review);
- Обговорення робіт у малих групах;
- Виставкові перегляди з рефлексією та самооцінюванням;

- Тренінги за участі запрошених майстрів (живий показ технік, професійні поради).

5. Метод проектного навчання:

- Виконання серії рисунків як частини комплексного завдання (наприклад, цикл інтер'єрних замальовок, архітектурні етюди, серія зарисовок фактури);

6. Самостійно-дослідницька діяльність:

- Ведення скетчбуку / щоденника спостережень;
- Дослідження художніх стилів, шкіл, авторських технік.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Перелік питань, винесених на самостійне вивчення

№ п/п	Тематика
1.	Зарисовки з натури фрагментів інтер'єру та екстер'єру (арки, колони, карнизи)
2.	Зарисовки з натури (меблі, текстиль, декор)
3.	Зарисовки з натури гіпсових орнаментів.
4.	Передача фактури матеріалів (камінь, дерево тощо) Зарисовки з натури фрагментів інтер'єру та екстер'єру (арки, колони, карнизи)
5.	Зарисовки з натури (меблі, текстиль, декор)
6.	Тренування в коротких скетчах. Зарисовки з натури пейзажних елементів

7. Тренінг та практичне індивідуальне завдання

Практичне індивідуальне завдання з курсу «Рисунок» є формою позааудиторної самостійної роботи студентів і виконується у вигляді серії рисунків та зарисовок, створених у процесі опанування програмового матеріалу.

Окрім індивідуальної діяльності, у рамках курсу застосовується тренінговий підхід, що передбачає проведення спеціально структурованих практичних занять, спрямованих на відпрацювання конкретних навичок рисунку в умовах, наближених до реальної творчої діяльності.

Тренінги дозволяють студентам:

- закріпити теоретичні знання через багаторазове виконання вправ;

- вивчати художні прийоми шляхом повторення, варіювання та аналізу;
- розвивати зорову пам'ять, координацію рухів, швидкість і впевненість у виконанні рисунку;
- працювати в групі або з індивідуальним наставництвом.

Окремим компонентом тренінгових занять є залучення професійних художників, які виступають як запрошені майстри. Такі заняття мають формат відкритих сесій, під час яких студент:

- спостерігає за живою демонстрацією виконання рисунку від майстра;
- ознайомлюється з авторською технікою, підходами до побудови та тонального моделювання;
- бере участь в обговоренні, отримує коментарі щодо власної роботи з різних фахових позицій;
- має змогу поставити запитання, що стосуються як технічного, так і творчого аспекту професії.

Тренінг із запрошеним художником сприяє розширенню професійного світогляду студентів, підвищує їхню мотивацію до навчання та формує міждисциплінарні зв'язки між освітою і сучасним мистецьким середовищем.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Рисунок» застосовуються різноманітні засоби оцінювання, спрямовані на всебічне відображення рівня сформованості професійних компетентностей студентів. Оцінювання є поетапним, компетентнісним і поєднує як поточні, так і підсумкові форми контролю.

Основні засоби оцінювання:

- оцінювання практичних робіт, виконаних у рамках занять;
- оцінювання самостійної та індивідуальної роботи студентів (зарисовки, начерки);
- модульний контроль (тематичні перегляди);
- перегляди виконаних робіт (оглядово-аналітичний метод);
- тренінги та участь у відкритих сесіях із запрошеними художниками;
- виставки-презентації (демонстрація підсумкових чи тематичних робіт).

Методи демонстрування результатів навчання:

- паперові портфоліо (збірник робіт за темами або модулями);
- проміжні перегляди з фаховим коментуванням викладача або колег (peer-review);
- тренінгові сесії з демонстрацією практичних навичок в реальному часі;
- візуальний аналіз та самооцінювання (студенти аналізують власні роботи за визначеними критеріями);
- участь у відкритих майстер-класах з практичними завданнями;
- підсумкові контрольні завдання — рисунки з натури або за уявою з дотриманням заданих вимог (формат, матеріал, техніка, тема тощо).

9. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі вивчення дисципліни «Рисунок» студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, які є основою чесної, відповідальної та якісної освіти.

До основних принципів академічної доброчесності належать:

- самостійність виконання практичних і творчих завдань — усі роботи, що подаються на оцінювання, мають бути виконані студентом особисто, без стороннього втручання;
 - оригінальність авторських рішень — не допускається копіювання чужих робіт або використання зразків без творчого опрацювання та зазначення джерела;
 - відповідальність за подану інформацію — студент має чітко розуміти цілі завдання та подати достовірну інформацію про процес виконання роботи.
 - недопустимість фальсифікації — заборонено імітувати виконання роботи (представляти не свою роботу, цифрову модифікацію замість традиційного рисунку тощо).
 - поважне ставлення до інтелектуальної власності — студент повинен дотримуватись авторських прав на ілюстрації, графічні матеріали, стилістичні рішення.
- Політика щодо відвідування.* За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

У межах самостійної роботи студентів передбачається можливість **зарахування результатів (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо)**, що відповідають меті та завданням дисципліни «Рисунок».

Додаткові бали можуть бути нараховані за:

- участь у курсах, майстер-класах і художніх школах (у тому числі онлайн), де здобувач опанував навички рисунку, композиції, передачі світлотіні та фактури;

- участь у сертифікованих арт-резиденціях, дизайнерських школах або творчих лабораторіях;
- виконання авторських художніх проєктів, пов'язаних із реалістичним зображенням предметів, інтер'єру, пейзажу або стилізованих форм (підтверджується власним портфоліо);
- виставкова діяльність (участь у студентських, молодіжних, локальних виставках рисунку та графіки);
- публікації авторських робіт у каталогах, журналах, онлайн-галереях;
- курси або проєкти з оволодіння техніками рисунку (пастель, сангіна, вугілля, графіт, змішані техніки) — з наданням сертифіката або ескізного щоденника;
- онлайн-курси з академічного рисунку або урбан-скетчингу на авторитетних платформах (Prometheus, Coursera, Domestika, Udemu тощо), якщо програма курсу узгоджується з тематикою семестрового навчання.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Рисунок» здійснюється за 100-бальною шкалою і охоплює поточний, модульний та підсумковий контроль. Підсумковий бал розраховується як середньозважене значення, визначене на основі питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Форми контролю:

- поточне оцінювання – систематичне відстеження результатів практичних, тренінгових і самостійних завдань;
- модульний контроль – тематичне узагальнення знань та навичок у рамках кожного змістового модуля;
- підсумковий контроль – залік (1, 2 семестр) з оцінюванням практичних робіт;
- аналіз динаміки зростання – порівняння якості виконання рисунків упродовж семестру;
- оцінювання участі в тренінгах і відкритих сесіях з майстрами – як окрема компонентна оцінка.

Критерії оцінювання практичних робіт:

1. Композиційне розміщення на аркуші (0-15 балів)
2. Точність побудови, пропорційність, конструктивність (0-25 балів)
3. Тональна розробка, передача світлотіні та об'єму (0-25 балів)
4. Охайність і технічна якість виконання (0-15 балів)
5. Виразність, творчий підхід, самостійність (0-20 балів)

Оцінювання тренінгу здійснюється за такими критеріями:

1. *Повнота та системність виконання серії навчальних рисунків і зарисовок – (0-25 балів).*
Оцінюється відповідність виконаних робіт програмовим вимогам курсу, регулярність виконання вправ та різноманітність практичних завдань.
2. *Точність конструктивної побудови та дотримання пропорцій – (0- 25 балів).*
Враховується правильність побудови форми, пропорційність зображуваних об'єктів, конструктивність та логічність рисунку.

3. *Тональна розробка та передача об'єму і простору* – (0-20 балів).
Оцінюється здатність передавати світлотіньові відношення, об'ємність форми та просторову глибину зображення.
4. *Рівень сформованості технічних навичок рисунку* – (0-20 балів).
Враховується культура лінії та штриха, впевненість виконання, володіння графічними матеріалами.
5. *Активність у тренінгових вправах та динаміка розвитку навичок* – (0-10 балів).
Оцінюється залученість студента до тренінгових занять, здатність застосовувати набуті знання та прогрес у розвитку навичок рисунку.
- Максимальна кількість балів за виконання тренінгу та практичного індивідуального завдання становить 100 балів.

1 семестр – залік

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (тема 1-3)	2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (тема 4-5)	2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середньо-арифметичне з оцінок за самостійну роботу

2 семестр – залік

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (тема 6)	2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (тема 7)	2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середньо-арифметичне з оцінок за самостійну роботу

Шкала оцінювання

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік

90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-7
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft)	1-7
3.	Інформаційна мережа ІНТЕРНЕТ	1-7
4.	Мольберти, натурні підставки	1-7
5	Натурний фонд	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Підручники:

1. Лубенський, В'ячеслав Іванович Рисунок за уявленням [Текст]: підручник для худож. вищ. навч. закладів / В'ячеслав Лубенський; М-во культури та інформ. політики України, КДАДПМіД ім. Михайла Бойчука. Київ : Вид-во ТОВ "Юрка Любченка", 2021. 352 с.
2. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304 с.

Навчальні посібники:

1. Белянський Олександр Миколайович Короткочасний рисунок. Майстер-клас [Текст]: навч. посібн. / О. М. Белянський; О.М. Белянський; М-во культури і туризму України, Луганський держ. ін-т культури і мистецтв. Луганськ : ЛДКІКМ, 2008. 24 с.
2. Іванов-Ахметов Володимир Михайлович Навчальний рисунок (рисунок голови людини) [Текст]: навч. посібник / В. М. Іванов-Ахметов; Володимир Іванов-Ахметов; за ред. М.А. Фартушної; відп. ред. П.О. Киричок; рец.: Ю.І. Бондаренко, В.Ю. Могилевський; худож. І.В. Канівець МОН України; НТУ України "КПІ". Київ : НТУУ "КПІ", 2006. 80 с.
3. Клименюк Тетяна Михайлівна Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник /Т.М. Клименюк; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. 340 с.
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Вища школа, 2002. 188 с.

5. Куленко М.Я. Авторська накладна графіка / М.Я. Куленко / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ., 2001. 124 с.
6. Куленко М.Я. Основи композиції в образотворчому мистецтві: навч. посібник для студ. архіт. фак-ту / Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ, 2001. 87 с.
7. Луміс, Е. *Рисунок фігури людини: не шкодуючи сил* / Ендрю Луміс ; пер. з англ. М. Александрович. – Київ : ArtHuss, 2024. – 156 с.
8. Лі, М. *Основи навчального академічного рисунка* : навч. посіб. / М. Лі. – Київ : Преса України, 2021. – 296 с.
9. Макушин Віктор Юрійович Рисунок у просторі й часі [Текст]: навч. посібник / В. Ю. Макушин; В.Ю. Макушин. Миколаїв : Вид-во НУК, 2008. 428 с.
10. Макушин Юрій Андрійович Рисунок і час [Текст]: навч. посібник / Ю. А. Макушин; Ю.А. Макушин. Миколаїв : Вид-во НУК, 2008. 288 с.
11. Пригода Л.Г. Зображення міського пейзажу: посібник до вивчення курсу "Рисунок": Для студ. напрямів підгот. 6.060120 "Архітектура" та 6.020205 "Образотв. мист-во" /Київськ.ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2008. 36 с.
12. Пригода Леонід Григорович Малюнок людини в одязі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. /Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : [б.в.], 2001. 156 с.
13. Сотниченко А.В. Навчальний рисунок: посібник до вивчення курсу "Рисунок" для слухачів факультету довузівської підготовки напрямів 6.060102 "Архітектура" та 6.020205 "Образотворче мистецтво" /А.В. Сотниченко; Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2008. 120 с.
14. Сухенко Віктор Олексійович Рисунок: навч. посібник для студ. вищ. нач. закл. /В.О. Сухенко. Київ : " BONA MENTE", 2004. 183 с.
15. Сухенко, Віктор Олексійович Академічний рисунок [Текст]: підручник / В. О. Сухенко, М-во культури України, НАОМА; рец. П.П. Печорний, В. Д. Сергєєв, М. І. Яковлєв. Київ : Амадей, 2016. 232 с.
16. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів : Аверс, 2010. 496 с.

Додаткова література:

17. Smith, M. L. The New Artist's Guide to Drawing: Learn How to Draw People, Animals, Landscapes and More the Easy Way / Mark Liam Smith. – New York : Rockridge Press, 2024. – 180 p.
18. Le, T. The Artist's Guide to Pen and Ink: Take Your Drawings to the Next Level with Gorgeous Shading Techniques From Basic Strokes to Full Compositions / Tri Le. – San Francisco : Quarto Publishing Group, 2025. – 144 p.